

Na osnovu člana 54 stav 6 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list CG", broj 30/12), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, donijelo je

Pravilnik o mjerama za sprječavanje, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje klasične kuge svinja*

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 18/2014 od 11.4.2014. godine, a stupio je na snagu 19.4.2014.

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se mjere za sprječavanje, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje klasične kuge svinja.

Primjena

Član 2

Ovaj pravilnik primjenjuje se i na divlje svinje.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

1) gazdinstvo je objekat ili prostor gdje se stalno ili privremeno drže ili uzgajaju svinje, izuzev klanica, prevoznih sredstava i ograđenih područja u kojima se uzgajaju i mogu loviti divlje svinje;

2) svinja sumnjiva da je zaražena virusom klasične kuge svinja je svinja ili leš svinje, koja pokazuje kliničke znake bolesti ili karakteristične postmortalne promjene ili reakcije na laboratorijske analize;

3) slučaj klasične kuge svinja (svinja zaražena virusom klasične kuge svinja) je svinja ili leš svinje, kod koje:

a) su potvrđeni klinički znaci bolesti ili karakteristične postmortalne promjene ili,

b) je prisustvo bolesti službeno potvrđeno na osnovu laboratorijskih ispitivanja obavljenih u skladu sa Prilogom 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika;

4) žarište je pojava jednog ili više slučajeva klasične kuge svinja na gazdinstvu;

5) primarno žarište je pojava klasične kuge svinja koja nije epizootiološki povezana sa prethodnim izbijanjem te bolesti u istom području;

6) sekundarno žarište je pojava klasične kuge svinja koja je epizootiološki povezana sa prethodnim

izbijanjem te bolesti u istom području;

7) inficirano područje je dio teritorije Crne Gore na kojoj se nakon potvrde jednog ili više slučajeva klasične kuge svinja kod divljih svinja, sprovode mjere za iskorjenjivanje bolesti u skladu sa čl. 16 ili 17 ovog pravilnika;

8) primarni slučaj klasične kuge svinja kod divljih svinja je bilo koji slučaj klasične kuge svinja kod divljih svinja koji je potvrđen na području gdje nijesu na snazi mjere za iskorjenjivanje bolesti u skladu sa čl. 16 ili 17 ovog pravilnika;

9) metapopulacija divljih svinja je bilo koja grupa ili podgrupa divljih svinja koja ima ograničene kontakte sa drugim grupama ili podgrupama divljih svinja;

10) prijemčiva populacija divljih svinja je dio populacije divljih svinja koje su podložne infekciji virusom klasične kuge svinja koje nemaju razvijen imunitet protiv virusa klasične kuge svinja;

11) vlasnik svinja je pravno ili fizičko lice ili držalac koji je ovlašćen da trajno ili privremeno čuva svinje, sa ili bez naknade;

12) obrada je jedan od načina postupanja sa materijalom visokog rizika kojim se sprječava opasnost od širenja virusa klasične kuge svinja, u skladu sa posebnim propisom;

13) pomije su otpaci ili ostaci hrane iz restorana, drugih ugostiteljskih objekata ili kuhinja, uključujući industrijske kuhinje i kuhinje na gazdinstvima na kojima se uzgajaju svinje;

14) svinje su životinje iz porodice Suidae, uključujući divlje svinje;

15) divlje svinje su svinje koje se ne uzgajaju ili ne drže na gazdinstvu;

16) marker vakcina je vakcina koja izaziva stvaranje specifičnih antitijela koja se na osnovu laboratorijskih testova sprovedenih u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika, mogu razlikovati od antitijela nastalih prirodnom infekcijom;

17) usmrćivanje je postupak kojim se životinji oduzima život na bezbolan način;

18) klanje je način usmrćivanja životinja iskrvarenjem, nakon omamljivanja;

19) područje sa velikom gustinom svinja je geografsko područje poluprečnika od 10 km oko gazdinstva sa svinjama sumnjivim na zarazu ili zaraženim virusom klasične kuge svinja, u kome je gustina svinja veća od 800 svinja po km², s tim da se ovo gazdinstvo nalazi ili u regionu u kome je gustina svinja koje se drže u gazdinstvu veća od 300 svinja po km² ili se nalazi na udaljenosti manjoj od 20 km od takvog regiona;

20) kontaktno gazdinstvo je gazdinstvo na koje se mogao prenijeti virus klasične kuge svinja zbog blizine zaraženog gazdinstva (lokacije), kretanja ljudi, svinja, vozila ili na drugi način;

21) proizvodna jedinica (podjedinica) je dio gazdinstva koji je samostalna epizootiološka cjelina, a koja se određuje na osnovu geografskog položaja i/ili organizacije proizvodnje i gdje se grupa svinja drži tako da često dolaze u direktan ili indirektan međusobni kontakt, ali su svinje odvojene od drugih svinja sa istog gazdinstva;

22) singleton reaktor (nespecifični reaktori) su svinje koje su imale pozitivne rezultate seroloških testova na klasičnu kugu svinja za koje se zna da nijesu bile u dodiru s virusom klasične kuge svinja i nema dokaza širenja zaraze na ostale svinje u kontaktu i mogu imati titar virus neutralizujućih antitijela u nivou graničnih vrijednosti pa do visoko pozitivnih, a pri ponovnom uzorkovanju mogu imati snižene ili konstantne vrijednosti titra.

Prijavljivanje klasične kuge svinja

Član 4

(1) Sumnja na pojavu klasične kuge svinja prijavljuje se organu uprave nadležnom za poslove veterinarstva (u daljem tekstu: Uprava).

(2) Kada se potvrdi klasična kuga svinja, pojava klasične kuge svinja prijavljuje se Međunarodnoj organizaciji za zdravlje životinja (OIE) i Evropskoj komisiji i državama članicama u skladu sa Prilogom 2 koji je sastavni dio ovog pravilnika:

- 1) u slučaju potvrđene klasične kuge svinja na gazdinstvima;
- 2) u slučaju potvrđene klasične kuge svinja u klanici ili prevoznim sredstvima;
- 3) primarni slučaj potvrđene klasične kuge svinja kod divljih svinja;
- 4) podaci o rezultatima epizootiološkog ispitivanja sprovedenog u skladu sa članom 9 ovog pravilnika;
- 5) podaci o drugim potvrđenim slučajevima klasične kuge svinja kod divljih svinja na zaraženom području, u skladu sa članom 17 stav 1 tačka 1 i ovog pravilnika.

Mjere u slučaju sumnje na prisustvo klasične kuge svinja na gazdinstvu

Član 5

(1) Kada se na gazdinstvu nalazi jedna ili više svinja sumnjivih da su zaražene virusom klasične kuge svinja, bez odlaganja se preduzimaju neophodne mjere radi potvrđivanja ili isključivanja prisustva bolesti u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika.

(2) Ako sumnja na prisustvo klasične kuge svinja nije isključena, veterinarski inspektor (u daljem tekstu: službeni veterinar) bez odlaganja stavlja gazdinstvo pod službeni nadzor, sprovodi epizootiološko ispitivanje u skladu sa članom 8 ovog pravilnika, i naređuje sljedeće mjere:

1) popis svih svinja na gazdinstvu, oboljelih, uginulih ili svinja sumnjivih da su zaražene virusom klasične kuge svinja, koji mora biti redovno ažuriran, uključujući novorođene i uginule svinje u periodu dok traje sumnja na klasičnu kugu svinja na gazdinstvu;

2) kontrolu sprovođenja vakcinacije protiv klasične kuge svinja, identifikacije i prometa svinja u poslednjih godinu dana;

3) ograničavanje kretanja svinja na gazdinstvu tako da svinje moraju biti zadržane u svojim boksovima ili izdvojene na izolovanom mjestu u objektu;

4) zabranu iznošenja i unošenja sa i na gazdinstvo svinja, a po potrebi i drugih životinja, kao i sprovođenje odgovarajućih mjera deratizacije i dezinfekcije;

5) zabranu iznošenja leševa sa gazdinstva, osim uz odobrenje službenog veterinara;

6) zabranu iznošenja mesa i drugih proizvoda od svinja, sjemena, jajnih ćelija i embriona svinja, hrane za životinje, otpadaka i opreme, kojom se može širiti virus klasične kuge svinja, bez odobrenje službenog veterinara;

7) zabranu kretanja lica sa i na gazdinstvo, bez odobrenja službenog veterinara;

8) zabranu kretanja vozila sa i na gazdinstvo, bez odobrenja službenog veterinara;

9) postavljanje dezinfekcionih barijera na ulazu i izlazu iz objekata u kojima se drže svinje i na ulazu i izlazu sa gazdinstva;

10) sprovođenje biosigurnosnih mjera radi smanjivanja opasnosti od širenja virusa klasične kuge svinja, za lica koja ulaze ili izlaze sa gazdinstva.

11) dezinfekciju transportnih sredstva prije izlaska sa gazdinstva.

(3) U slučaju nepovoljne epizootiološke situacije, a naročito ukoliko se gazdinstvo sa sumnjivim svinjama nalazi u području sa velikom gustinom svinja, službeni veterinar može da naredi:

1) sprovođenje mjera iz člana 6 stav 1 ovog pravilnika na gazdinstvu iz stava 2 ovog člana, ili da ograniči primjenu tih mjera samo na svinje koje su sumnjive na klasičnu kugu svinja ili na dio gazdinstva gdje se one drže, ako su te svinje smještene, držane i hranjene potpuno odvojeno od drugih svinja na gazdinstvu;

2) uzimanje dovoljnog broja uzoraka nakon usmrćivanja svinja, radi potvrde ili isključivanja klasične kuge svinja, u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika;

3) određivanje privremene zaštitne zone oko gazdinstva iz stava 2 ovog člana u kojoj će se sprovesti mjere iz st. 1 i 2 ovog člana.

(4) Mjere iz stava 2 ovog člana, sprovode se dok se sumnja na kugu svinja ne isključi.

Mjere koje se sprovode u slučaju potvrđivanja klasične kuge svinja na gazdinstvu

Član 6

(1) Ako je kuga svinja službeno potvrđena na gazdinstvu, službeni veterinar, pored mjera iz člana 5 stav 2 ovog pravilnika na zaraženom gazdinstvu, naređuje sprovođenje sljedećih mjera:

1) usmrćivanje svih svinja na zaraženom gazdinstvu, bez odlaganja, i na način da se tokom prevoza ili usmrćivanja izbjegne rizik od širenja virusa klasične kuge svinja;

2) uzimanje dovoljnog broja uzoraka od usmrćenih svinja u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika kako bi se utvrdio način unošenja virusa klasične kuge svinja na gazdinstvo i odredilo koliko je dugo bolest mogla biti prisutna na gazdinstvu prije službene prijave;

3) neškodljivo uklanjanje leševa uginulih i usmrćenih svinja;

4) pronalaženje i neškodljivo uklanjanje, sirovina i nus proizvoda porijeklom od svinja koje su zaklane u periodu između vjerovatnog unosa virusa klasične kuge svinja na gazdinstvo i početka sprovođenja naređenih mjera;

5) pronalaženje i neškodljivo uklanjanje, sjemena, jajnih ćelija i embriona svinja, koji su bili uzeti u periodu između vjerovatnog unosa virusa klasične kuge svinja na gazdinstvo i početka sprovođenja naređenih mjera, na način da se spriječi širenje virusa klasične kuge svinja;

6) obradu svih materija i otpadaka koji su mogli biti kontaminirani, kao što je hrana za životinje, na način kojim se obezbijeduje uništavanje virusa klasične kuge svinja;

7) uništavanje svih materijala koji se koriste za jednokratnu upotrebu koji su mogli biti kontaminirani, a posebno onih koji se koriste pri klanju;

8) čišćenje i dezinfekciju objekata u kojima su svinje držane, vozila kojima je vršen prevoz, opreme, stelje i stajnjaka, nakon neškodljivog uklanjanja svinja;

9) genetsku tipizaciju izolovanog virusa klasične kuge svinja u slučaju primarnog žarišta klasične kuge svinja u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika;

10) sprovođenje epizootiološkog ispitivanja u skladu sa članom 9 ovog pravilnika.

(2) Mjere iz stava 1 ovog člana sprovode se pod nadzorom službenog veterinara.

(3) U slučaju pojave klasične kuge svinja u zoološkom vrtu, laboratoriji, nacionalnom parku ili lovištu gdje se drže divlje svinje ili ograđenom odgajalištu gdje se svinje drže za naučne svrhe ili očuvanje rijetkih rasa, može se odstupiti od mjera iz stava 1 tač. 1 i 5 ovog člana, ako nijesu ugroženi socioekonomski interesi Crne Gore, o čemu se obavještava Evropska komisija radi proučavanja epizootiološke situacije i po potrebi, sprovođenja mjera za sprječavanje bolesti.

Mjere koje se sprovode u slučaju potvrde klasične kuge svinja na gazdinstvu koje ima različite proizvodne jedinice

Član 7

(1) Ako je kuga svinja potvrđena na gazdinstvu koje ima dvije ili više odvojenih proizvodnih jedinica, u cilju omogućavanja završetka turnusa tova, može se dozvoliti odstupanje od preduzimanja mjera iz

člana 6 stav 1 tačka 1 ovog pravilnika na proizvodnoj jedinici na kojoj se nalaze zdrave svinje, pod uslovom da je utvrđeno da su struktura, veličina, udaljenost između proizvodnih jedinica i postupci proizvodnje takvi da je u proizvodnoj jedinici osigurano potpuno odvojeno držanje i ishrana i da je onemogućeno širenje virusa iz jedne u drugu proizvodnu jedinicu.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, obavještava se Evropska komisija, radi proučavanja epizootiološke situacije i, po potrebi, sprovođenje mjera za sprječavanje širenja bolesti.

Mjere koje se sprovode na kontaktnim gazdinstvima

Član 8

(1) Na osnovu epizootiološkog ispitivanja sprovedenog u skladu sa članom 9 ovog pravilnika, službeni veterinar određuje kontaktno gazdinstvo, odnosno gazdinstvo sa kojeg je ili na koje može biti unijeta klasična kuga svinja.

(2) Na gazdinstvu iz stava 1 ovog člana, sprovode se mjere iz člana 5 ovog pravilnika sve dok se službeno ne potvrdi da je isključena sumnja na pojavu klasične kuge svinja.

(3) U zavisnosti od epizootiološke situacije na kontaktnom gazdinstvu, službeni veterinar naređuje sprovođenje mjera iz člana 6 stav 1 ovog pravilnika.

(4) Usmrćivanje svinja na kontaktnim gazdinstvima vrši se na osnovu procjene rizika u skladu sa Prilogom 3 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Epizootiološko ispitivanje

Član 9

(1) Kada postoji sumnja na pojavu klasične kuge svinja ili u slučajevima izbijanja klasične kuge svinja sprovodi se epizootiološko ispitivanje.

(2) Epizootiološko ispitivanje obuhvata prikupljanje podataka o:

1) vremenskom periodu u kojem je virus klasične kuge svinja mogao da bude prisutan na gazdinstvu prije prijavljivanja odnosno prije sumnje na klasičnu kugu svinja;

2) mogućem izvoru klasične kuge svinja na gazdinstvu i utvrđivanju drugih gazdinstava na kojima su se svinje mogle zaraziti iz istog izvora;

3) kretanju ljudi, vozila, svinja, leševa, sjemena, proizvoda od svinja ili drugog materijala kojim se virus može prenijeti sa ili na gazdinstvo.

(3) Ako rezultati ispitivanja iz stava 1 ovog člana ukazuju da se klasična kuga svinja mogla proširiti sa ili na gazdinstva na teritoriji drugih država, obavještavaju se nadležni organi tih država i Evropska komisija.

Zaraženo i ugroženo područje

Član 10

(1) Nakon službenog potvrđivanja klasične kuge svinja na gazdinstvu, određuje se zaraženo područje u krugu poluprečnika od najmanje 3 km oko mjesta žarišta, koje je dio ugroženog područja i obuhvata krug poluprečnika najmanje 10 km oko mjesta žarišta.

(2) Kod određivanja granica zaraženog i ugroženog područja uzimaju se u obzir:

1) rezultati epizootiološkog ispitivanja sprovedenog u skladu sa članom 9 ovog pravilnika;

2) geografske karakteristike, naročito prirodne ili vještačke granice;

- 3) položaj i međusobna udaljenost gazdinstava;
- 4) podaci o prometu i trgovini svinjama i podaci o dostupnosti klanica;
- 5) podaci o raspoloživim sredstvima i licima za kontrolu prometa svinja unutar područja, naročito ako uginule ili usmrćene svinje moraju biti uklonjene sa gazdinstva sa kojeg potiču.

(3) Ako zaraženo i/ili ugroženo područje uključuje dio teritorije drugih država, granice zaraženog i ugroženog područja određuju se u saradnji sa nadležnim organima tih država.

(4) Radi obezbjeđivanja informisanosti lica u zaraženom i ugroženom području o naređenim mjerama iz čl. 11 i 12 ovog pravilnika i omogućavanja njihovog sprovođenja, na vidnim mjestima postavljaju se oznake, odnosno natpisi sa upozorenjima i obavještava se javnost putem medija.

Mjere koje se sprovode na zaraženom području

Član 11

(1) Na zaraženom području službeni veterinar naređuje sprovođenje sljedećih mjera:

1) popis gazdinstava na kojima se drže i uzgajaju svinje, identifikaciju i registraciju neidentifikovanih svinja i vakcinaciju nevakcinisanih svinja kao i kod svinja, kod kojih je od posljednje vakcinacije prošlo više od šest mjeseci odmah, klinički pregled svih svinja na gazdinstvima u zaraženom području radi utvrđivanja zdravstvenog stanja svinja u roku od sedam dana od dana određivanja zaraženog područja;

2) zabranu premještanja i prometa svinja, osim u slučaju iz tačke 7 ovog stava, kao i svinja koje ne potiču sa zaraženog područja koje se upućuju na hitno klanje u klanicu koja se nalazi na zaraženom području ili svinja koje se prevoze drumskim ili željezničkim putem kroz zaraženo područje bez zaustavljanja i istovaranja životinja (tranzit) na osnovu odobrenja službenog veterinara za prevoz;

3) čišćenje i dezinfekciju prevoznih sredstava i opreme, korišćenih za prevoz svinja ili drugih životinja ili materijala koji je mogao biti zaražen (leševi, hrana za životinje, stajnjak), u što kraćem roku nakon kontaminacije;

4) zabranu ulaza i izlaza drugih domaćih životinja na i sa gazdinstva bez odobrenja službenog veterinara;

5) zabranu izlaska prevoznih sredstava iz zaraženog područja bez prethodnog čišćenja, dezinfekcije i odobrenja službenog veterinara;

6) prijavu svakog uginuća ili obolijevanja svinje na gazdinstvu odmah, radi ispitivanja u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika;

7) zabranu iznošenja svinja sa gazdinstva najmanje 30 dana od dana čišćenja i dezinfekcije zaraženog gazdinstava, odnosno 15 dana od sprovedene vakcinacije na tom gazdinstvu, osim u slučaju iz stava 2 ovog člana:

a) u slučaju hitnog klanja do klanice unutar zaraženog ili ugroženog područja ili do klanice koja je određena za te svrhe; ili

b) do objekta za neškodljivo uklanjanje ili odgovarajućeg mjesta gdje se svinje odmah usmrćuju, i leševi neškodljivo uklanjaju, pod nadzorom službenog veterinara; ili

c) u izuzetnim slučajevima na drugim lokacijama unutar zaraženog područja;

8) zabranu iznošenja sjemena, jajnih ćelija i embriona svinja sa gazdinstava u zaraženom području;

9) odgovarajućih biosigurnosnih mjera radi smanjivanja opasnosti od širenja virusa klasične kuge svinja, za lica koja ulaze ili izlaze sa gazdinstva.

(2) Kada se mjere iz stava 1 ovog člana, sprovode duže od 30 dana, zbog pojave novih slučajeva klasične kuge svinja, kojima se ugrožava dobrobit životinja ili otežava uzgoj svinja, na obrazloženi zahtjev vlasnika, službeni veterinar može odobriti otpremanje svinja sa gazdinstva iz zaraženog područja, direktno do objekata iz stava 1 tačka 7 ovog člana, pod uslovom:

1) da je veterinar klinički pregledao svinje na gazdinstvu, a posebno one koje se premještaju, uključujući mjerenje tjelesne temperature tih životinja, i izvršio kontrolu vođenja registra na gazdinstvu i identifikacionih oznaka svinja na gazdinstvu i sprovedene vakcinacije u poslednjih godinu dana;

2) da prilikom pregleda nijesu utvrđeni klinički znaci klasične kuge svinja, da su svinje na propisan način identifikovane i vakcinisane i da je od poslednje vakcinacije prošlo ne manje od 15 dana ni više od šest mjeseci;

3) da se svinje otpremaju prevoznim sredstvima koja plombira službeni veterinar;

4) da je od svinja koje treba da budu zaklane ili usmrćene uzet dovoljan broj uzoraka, u cilju potvrđivanja ili isključivanja prisustva virusa klasične kuge svinja na gazdinstvu;

5) da je obaviješten službeni veterinar na klanici o upućivanju svinja u klanicu koji je dužan da nakon njihovog prispjeća u klanicu, obavijesti službenog veterinara koji je uputio svinje na klanje;

6) da se dopremljene svinje drže i kolju u klanici odvojeno od drugih svinja;

7) da se obrati posebna pažnja na znake karakteristične za klasičnu kugu svinja tokom pregleda, prije i poslije klanja i da svježe meso koje je namijenjeno za preradu treba da bude označeno posebnom oznakom, a u slučaju da se pošiljka mesa šalje u drugi određeni objekat na preradu, pošiljka mesa treba da bude zapečaćena prije i tokom prevoza;

8) da vozila i oprema koja su korišćena za prevoz svinja, se odmah nakon prevoza, očiste i dezinfikuju u skladu sa članom 13 ovog pravilnika.

(3) Mjere na zaraženom području sprovode se najmanje:

1) dok se na zaraženim gazdinstvima ne izvrši čišćenje i dezinfekcija;

2) dok se ne izvrši klinički pregled i laboratorijsko ispitivanje u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika, na svim gazdinstvima, nakon 30 dana od prethodno izvršenog čišćenja i dezinfekcije na zaraženim gazdinstvima.

Mjere na ugroženom području

Član 12

(1) Na ugroženom području službeni veterinar naređuje sprovođenje sljedećih mjera:

1) popis gazdinstava na kojima se drže i uzgajaju svinje, identifikaciju i registraciju neidentifikovanih svinja i vakcinaciju nevakcinisanih svinja, kao i svinja kod kojih je od posljednje vakcinacije prošlo više od šest mjeseci;

2) zabranu kretanja i prevoza svinja javnim putevima i putevima koja povezuju gazdinstva, osim svinja koje ne potiču sa ugroženog područja koje se upućuju na hitno klanje u klanicu koja se nalazi na ugroženom području ili svinja koje se prevoze drumskim ili željezničkim putem kroz ugroženo područje bez zaustavljanja i istovaranja životinja (tranzit) na osnovu odobrenja službenog veterinara za prevoz;

3) zabranu ulaza i izlaza na i sa gazdinstva svim životinjama tokom prvih sedam dana od dana određivanja granice ugroženog područja, bez odobrenja službenog veterinara;

4) čišćenje i dezinfekciju kamiona i drugih prevoznih sredstava i opreme, korišćenih za prevoz svinja ili drugih životinja ili materijala koji je mogao biti zaražen (leševi, hrana za životinje, stajnjak i sl.), u što kraćem roku nakon kontaminacije;

5) prijavu, bez odlaganja, svakog uginuća ili obolijevanja svinje na gazdinstvu službenom veterinaru radi ispitivanja u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika;

6) zabranu iznošenja svinja sa gazdinstva najmanje 21 dan nakon obavljenog čišćenja i dezinfekcije zaraženih gazdinstava, odnosno 15 dana od sprovedene vakcinacije svinja, osim u slučaju iz člana 11 stav 2 ovog pravilnika;

a) u slučaju hitnog klanja do klanice koja je određena za te svrhe, po mogućnosti unutar zaraženog ili ugroženog područja; ili

b) do objekta za neškodljivo uklanjanje ili odgovarajućeg mjesta gdje se svinje odmah usmrćuju i leševi neškodljivo uklanjaju, pod nadzorom službenog veterinar; ili

c) u izuzetnim slučajevima na drugim lokacijama unutar zaraženog područja;

7) zabranu iznošenja sjemena, jajnih ćelija i embriona svinja sa gazdinstava u ugroženom području;

8) biosigurnosnih mjera radi smanjivanja opasnosti od širenja virusa klasične kuge svinja, za lica koja ulaze ili izlaze sa gazdinstva.

(2) Kada se mjere iz stava 1 ovog člana sprovode duže od 30 dana, zbog pojave novih slučajeva klasične kuge svinja, kojima se ugrožava dobrobit životinja ili otežava uzgoj svinja, na obrazloženi zahtjev vlasnika, službeni veterinar može odobriti otpremanje svinja sa gazdinstva iz ugroženog područja, direktno do objekata iz stava 1 tačka 6 ovog člana, pod uslovima iz člana 11 stav 2 ovog pravilnika, pod nadzorom službenog veterinar.

(3) Mjere na ugroženom području sprovode se:

1) dok se na zaraženim gazdinstvima ne izvrši čišćenje i dezinfekcija;

2) dok se ne izvrši klinički pregled i laboratorijsko ispitivanje u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika, na svim gazdinstvima, nakon 20 dana od prethodno izvršenog čišćenja i dezinfekcije na zaraženim gazdinstvima.

Čišćenje i dezinfekcija

Član 13

(1) Čišćenje i dezinfekcija pri sprovođenju mjera iz čl. 5, 6, 11, 12 i 15 ovog pravilnika vrše se pod nadzorom službenog veterinar u skladu sa Prilogom 4 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Ponovno naseljavanje svinja na gazdinstvo nakon prestanka klasične kuge svinja

Član 14

(1) Ponovno naseljavanje svinja na gazdinstvo na kojem je bila potvrđena klasična kuga svinja vrši se najmanje 30 dana od dana čišćenja i dezinfekcije gazdinstva.

(2) U slučaju držanja svinja na otvorenom ponovno naseljavanje svinja započinje uvođenjem sentinel svinja koje su pregledane i kod kojih nije utvrđeno prisustvo antitijela na virus klasične kuge svinja, ili svinja sa gazdinstava na kojima nijesu sprovedene mjere suzbijanja klasične kuge svinja.

(3) Za sentinel svinje kojima se naseljava gazdinstvo nakon isteka roka od 40 dana od dana naseljavanja vrši se uzorkovanje i testiranje na prisustvo antitijela u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika.

(4) Ako nije utvrđeno prisustvo antitijela na virus klasične kuge svinja na gazdinstvo se može izvršiti potpuno ponovno naseljavanje, s tim da nijedna svinja ne smije napustiti gazdinstvo do dobijanja negativnog rezultata serološkog nalaza.

(5) U slučaju držanja svinja na drugi način ponovno naseljavanje svinja vrši se u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana, pod uslovom da su identifikovane i vakcinisane protiv klasične kuge svinja s tim da rok od vakcinacije ne smije biti manji od 15 dana ni duži od šest mjeseci, ili potpuno naseljavanje pod uslovom da:

- se sve svinje unose na gazdinstvo u roku od 20 dana i da potiču sa gazdinstava na kojima se nijesu sprovodile mjere ograničenja koje se odnose na klasičnu kugu svinja;

- su od svih svinja uzeti uzorci krvi najranije 40 dana nakon unosa posljednjih svinja i da su serološki ispitane u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika;

- nijedna svinja ne smije napustiti gazdinstvo prije dobijanja negativnog nalaza serološkog ispitivanja.

Mjere koje se sprovode u slučaju sumnje na pojavu i potvrđivanja klasične kuge svinja u klanici ili prevoznom sredstvu

Član 15

(1) U slučaju sumnje na pojavu klasične kuge svinja u klanici ili prevoznom sredstvu službeni veterinar sprovodi epizootiološko ispitivanje u skladu sa članom 9 ovog pravilnika i naređuje sprovođenje laboratorijskog ispitivanja u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika.

(2) U slučaju potvrđivanja klasične kuge svinja u klanici ili prevoznom sredstvu, službeni veterinar sprovodi epizootiološko ispitivanje i naređuje sprovođenje sljedećih mjera:

- 1) usmrćivanje svih prijemčivih životinja u klanici ili prevoznom sredstvu;
- 2) obrada trupova, iznutrica i nus proizvoda životinjskog porijekla koji bi mogli biti zaraženi i kontaminirani, pod nadzorom službenog veterinara;
- 3) čišćenje i dezinfekciju objekata, opreme i vozila, pod nadzorom službenog veterinara;
- 4) genetsku tipizaciju izolovanog virusa klasične kuge svinja u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika;
- 5) sprovođenje mjera iz člana 6 stav 1 i člana 8 ovog pravilnika na gazdinstvu sa koga potiču zaražene svinje ili trupovi odnosno na kontaktnom gazdinstvu;
- 6) zabranu dopremanja svinja na klanje ili stavljanje u promet do isteka najmanje 24 sata nakon čišćenja i dezinfekcije.

Mjere koje se sprovode u slučaju sumnje na pojavu i potvrđivanja klasične kuge svinja kod divljih svinja

Član 16

(1) Nakon prijave sumnje na pojavu klasične kuge svinja kod divljih svinja službeni veterinar preduzima radnje radi potvrđivanja ili isključivanja sumnje na pojavu klasične kuge svinja, o čemu obavještava vlasnike svinja i lovce, uključujući laboratorijska ispitivanja svih divljih svinja koje su ustrijeljene ili pronađene mrtve.

(2) Nakon potvrđivanja primarnog slučaja klasične kuge svinja kod divljih svinja, radi smanjivanja opasnosti od širenja virusa klasične kuge svinja:

- 1) hitno se obrazuje stručni tim (veterinari, lovci, biolozi i epizootiolozi) radi:
 - a) proučavanja epizootiološke situacije i utvrđivanja inficiranog područja;
 - b) utvrđivanja odgovarajućih mjera, koje treba sprovesti na inficiranom području;
 - c) izrade plana za iskorjenjivanje klasične kuge svinja kod divljih svinja;
 - d) sprovođenja nadzora kako bi se provjerila efektivnost preduzetih mjera za iskorjenjivanje klasične kuge svinja u inficiranom području.
- 2) službeni veterinar stavlja pod službeni nadzor gazdinstva na kojima se drže i uzgajaju svinje na inficiranom području i nalaže sprovođenje sljedećih mjera:
 - a) popis svinja na svim gazdinstvima;
 - b) vakcinaciju;
 - c) držanje svinja na gazdinstvima na način kojim se obezbjeđuje sprječavanje direktnog ili indirektnog kontakta sa divljim svinjama;

- d) zabranu ulaza i izlaza svinja na i sa gazdinstva bez odobrenja službenog veterinara;
 - e) stavljanje dezinfekcionih barijera na ulazu i izlazu iz objekata u kojima se drže i uzgajaju svinje i na ulazu i izlazu sa gazdinstva;
 - f) sprovođenje biosigurnosnih mjera za lica koja su u kontaktu sa divljim svinjama, kako bi se smanjila opasnost od širenja virusa klasične kuge svinja, a koje mogu uključiti i privremenu zabranu ulaza na gazdinstvo na kome se drže i uzgajaju svinje;
 - g) ispitivanje na gazdinstvu svih uginulih ili svinja koje pokazuju kliničke znake klasične kuge svinja;
 - h) zabranu unošenja na gazdinstvo bilo kojeg dijela tijela odstrijeljene ili pronađene mrtve divlje svinje, kao i pribora ili opreme koji je mogao biti zaražen virusom klasične kuge svinja;
 - i) zabranu stavljanja u promet svinja, njihovog sjemena, embriona ili jajnih ćelija;
 - j) pregled i ispitivanje na klasičnu kugu svinja svih odstrijeljenih ili pronađenih mrtvih divljih svinja na inficiranom području u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika;
 - k) genetsku tipizaciju izolovanog virusa klasične kuge svinja u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika.
- (3) U slučaju pojave klasične kuge svinja kod divljih svinja u pograničnom području, uspostavlja se saradnja u sprovođenju mjera sa susjednom državom.
- (4) Mjere iz st. 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuju se do donošenja odnosno odobravanja plana iz člana 17 ovog pravilnika.

Plan iskorjenjivanja klasične kuge svinja kod divljih svinja

Član 17

- (1) Plan iskorjenjivanja klasične kuge svinja kod divljih svinja sadrži podatke o:
- 1) rezultatima epizootiološkog ispitivanja i kontrolama sprovedenim u skladu sa članom 16 ovog pravilnika i geografskoj rasprostranjenosti klasične kuge svinja;
 - 2) inficiranom području sa:
 - a) rezultatima epizootiološkog ispitivanja i geografskom rasprostranjenosti klasične kuge svinja;
 - b) brojem divljih svinja na inficiranom području;
 - c) prirodnim ili vještačkim barijerama za kretanje divljih svinja;
 - 3) organizovanju i načinu saradnje biologa, lovaca, lovačkih organizacija, službi za zaštitu divljih životinja i veterinarskih službi;
 - 4) informativnoj kampanji radi podizanja svijesti lovaca o mjerama koje će se preduzeti;
 - 5) načinu određivanja broja i lokacija metapopulacija divljih svinja u i oko inficiranog područja;
 - 6) približnom broju metapopulacija divljih svinja i njihovoj veličini u i oko inficiranog područja;
 - 7) utvrđivanju raširenosti klasične kuge svinja u populaciji divljih svinja, i to ispitivanjem odstrijeljenih ili uginulih divljih svinja, laboratorijskim ispitivanjima i epizootiološkim ispitivanjima učestalosti ove bolesti kod pojedinih starosnih grupa divljih svinja;
 - 8) mjerama za sprječavanje širenja klasične kuge svinja zbog kretanja i/ili kontakta između metapopulacija divljih svinja, koje mogu uključivati i zabranu lova;
 - 9) načinu neškodljivog uklanjanja leševa odstrijeljenih ili pronađenih mrtvih divljih svinja;
 - 10) epizootiološkom ispitivanju koje se obavlja na svakoj divljoj svinji koja je odstrijeljena ili pronađena mrtva, sa podacima o:
 - a) geografskom području na kojem je životinja pronađena mrtva ili odstrijeljena,

- b) datumu kada je životinja pronađena mrtva ili je odstrijeljena,
- c) licu koje je životinju pronašlo ili odstrijelilo,
- d) starosti i polu svinje,
- e) simptomima prije odstrijela, ako je životinja odstrijeljena;
- f) stanju trupa ako je životinja pronađena mrtva; g) laboratorijskim nalazima;

11) nadzoru i preventivnim mjerama koje se mogu uvesti na gazdinstvima koja se nalaze na inficiranom području, a po potrebi i u njegovoj okolini, uključujući prevoz i premještanje životinja unutar tog područja, iz i na to područje;

12) kriterijumima koji se koriste za prestanak mjera preduzetih kako bi se iskorijenila bolest u inficiranom području i na gazdinstvima u tom području;

13) organu za nadzor i usklađivanje rada službi koje su odgovorne za sprovođenje plana;

14) mjerama za nadzor klasične kuge svinja koje će se sprovesti po isteku godine dana od dana zadnjeg potvrđenog slučaja klasične kuge svinja kod divljih svinja na inficiranom području.

(2) U zavisnosti od stepena pojave i drugih epizootioloških pokazatelja plan se može izmijeniti ili dopuniti.

(3) Plan iz stava 1 ovog člana, dostavlja se Evropskoj Komisiji na procjenu i odobravanje u roku od 90 dana od potvrde primarnog slučaja klasične kuge svinja kod divljih svinja, i obavještava Evropska komisija i druge zainteresovane države ukoliko dođe do promjene granice inficiranog područja i o epizootiološkoj situaciji na inficiranom području i rezultatima primjene plana.

Vakcinacija kao prevencija klasične kuge svinja

Član 18

(1) Klasična kuga svinja sprječava se i suzbija vakcinacijom od atenuiranog K-soja virusa radi održavanja imuniteta svinja protiv klasične kuge svinja tokom cijele godine na svim gazdinstvima na kojima se drže i uzgajaju svinje.

(2) Vakcinacija iz stava 1 ovog člana, vrši se kod prasadi starosti od 45 do 60 dana, a najkasnije 15 dana prije stavljanja u promet.

Hitna vakcinacija na gazdinstvima

Član 19

(1) Kada se potvrdi klasična kuga svinja na gazdinstvima na kojima se uzgajaju ili drže svinje i kada epizootiološki podaci ukazuju na opasnost od njenog širenja, može se sprovesti hitna vakcinacija.

(2) Hitna vakcinacija iz stava 1 ovog člana, vrši se prema planu hitne vakcinacije koji sadrži podatke o:

- 1) epizootiološkoj situaciji koja zahtijeva hitnu vakcinaciju;
- 2) veličini geografskog područja na kojem će se sprovesti hitna vakcinacija i broju gazdinstava na kojima se uzgajaju svinje na tom području;
- 3) kategoriji i približnom broju svinja koje će se vakcinisati;
- 4) vakcini koja će se upotrijebiti;
- 5) trajanju kampanje vakcinacije;
- 6) identifikaciji i registraciji vakcinisanih svinja;

7) mjerama za kretanje svinja i njihovih proizvoda;

8) kriterijumima koji će se uzeti u obzir prilikom donošenja odluke o sprovođenju vakcinacije ili mjera iz člana 8 stav 2 ovog pravilnika;

9) drugim mjerama, uključujući klinička i laboratorijska ispitivanja koja će se sprovesti na uzorcima uzetim sa gazdinstava na kojima se sprovodi vakcinacija, i sa drugih gazdinstava, naročito ako se koristi marker vakcina.

(3) Tokom sprovođenja hitne vakcinacije, naređuju se sljedeće mjere:

1) zabrana napuštanja svinja iz vakcinisanog područja, osim u slučaju prevoza za potrebe hitnog klanja u klanicu, a koja se nalazi u tom području ili u njegovoj neposrednoj blizini ili u objektu za neškodljivo uklanjanje ili drugo pogodno mjesto na kojem se odmah usmrćuju, a trupovi obrađuju pod službenim nadzorom;

2) svježe meso od svinja vakcinisanih tokom hitne vakcinacije se prerađuje ili se s njim postupa u skladu sa članom 11 stav 2 tačka 7 ovog pravilnika;

3) pronalaženje i uništavanje pod službenim nadzorom sjemena, jajnih ćelija i embriona uzetih od svinja 30 dana prije vakcinacije.

(4) Mjere iz stava 3 ovog člana, sprovode se najmanje šest mjeseci nakon završetka vakcinacije, na tom području.

(5) Prije isteka roka iz stava 4 ovog člana, naređuju se i sljedeće mjere:

1) zabrana odlaska seropozitivnih svinja sa gazdinstva na kojem se uzgajaju, osim na hitno klanje;

2) zabrana uzimanje sjemena, embriona i jajnih ćelija od seropozitivnih svinja;

3) zabrana napuštanja prasadi seropozitivnih krmača sa gazdinstava sa kojih potiču, osim zbog prevoza do:

a) klanice na hitno klanje;

b) gazdinstva koje je odredila Uprava sa kojih se šalju direktno u klanicu;

c) gazdinstva, nakon dobijanja negativnog rezultata serološkog ispitivanja na prisustvo antitijela na virus klasične kuge svinja.

(6) Izuzetno od stava 2 ovog člana, može se sprovesti hitna vakcinacija, ako je izrađen plan hitne vakcinacije u skladu sa kriznim planom iz člana 49 Zakona o veterinarstvu.

(7) Osim podataka iz stava 2 ovog člana, planom vakcinacije iz stava 6 ovog člana utvrđuje se da će svinje na gazdinstvima gdje je vakcinacija sprovedena biti zaklane ili usmrćene što je prije moguće, u skladu sa stavom 4 tačkom 1 ovog člana, a svježe meso od tih svinja treba obraditi i označiti posebnom oznakom, a u slučaju da se pošiljka mesa šalje u drugi objekat za preradu, pošiljka treba da je zapečaćena prije i tokom prevoza.

(8) Mjere iz stava 4 ovog člana mogu se ukinuti nakon što su:

1) sve svinje na gazdinstvima koje su vakcinisane zaklane ili usmrćene u skladu tačkom 1 stav 3 ovog člana;

2) sva gazdinstva na kojima se svinje drže očišćena i dezinfikovana u skladu sa članom 12 ovog pravilnika.

(9) U slučaju ukidanja mjera iz stava 8 ovog pravilnika, službeni veterinar naređuje sprovođenje sljedećih mjera:

1) zabranu ponovnog naseljavanja svinja na gazdinstvo najmanje deset dana od završetka čišćenja i dezinfekcije, a nakon što su sve svinje koje su vakcinisane na gazdinstvima zaklane ili usmrćene;

2) sprovođenje kliničkih i laboratorijskih ispitivanja u skladu sa Prilogom 1 ovog pravilnika, kako bi se otkrilo moguće prisustvo virusa klasične kuge svinja, najmanje 40 dana nakon naseljavanja, a tokom tog vremena svinje ne mogu napustiti gazdinstvo.

(10) Hitna vakcinacija svinja vrši se na osnovu procjene rizika u skladu sa Prilogom 5 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

(11) Plan iz st. 2 i 7 ovog člana, dostavlja se Evropskoj Komisiji na procjenu i odobravanje, prije početka hitne vakcinacije.

(12) U zavisnosti od stepena pojave i drugih epizootioloških pokazatelja plan se može izmijeniti ili dopuniti.

Hitna vakcinacija divljih svinja

Član 20

(1) Kada se potvrdi klasična kuga kod divljih svinja, i kada epizootiološki podaci ukazuju na opasnost od njenog širenja, može se sprovesti hitna vakcinacija divljih svinja.

(2) Hitna vakcinacija iz stava 1 ovog člana vrši se prema planu hitne vakcinacije, koji sadrži podatke o:

- 1) epizootiološkoj situaciji koja zahtijeva hitnu vakcinaciju;
- 2) veličini geografskog područja na kojem se sprovodi hitna vakcinacija (inficirano područje)
- 3) vrsti vakcine koje će se koristiti i postupak vakcinacije, uključujući i mladunce divljih svinja;
- 4) očekivanom trajanju vakcinacije;
- 5) približnom broju divljih svinja koje će biti vakcinisane;
- 6) mjerama za spriječavanje povećanja populacije divljih svinja;
- 7) mjerama za spriječavanje širenja vakcinalnog virusa na svinje koje se uzgajaju na gazdinstvima, prema potrebi;
- 8) očekivanim rezultatima vakcinacije i parametrima koji će se upotrijebiti za provjeru njene efikasnosti;
- 9) organu zaduženom za nadzor i usklađivanje rada službi odgovornih za sprovođenje plana;
- 10) sistem koji je uspostavljan za obavještanje stručnog tima radi redovnog provjeravanje rezultata vakcinacije; i
- 11) sprovođenju drugih hitnih mjera.

(3) Plan iz stava 2 ovog člana, dostavlja se Evropskoj Komisiji na procjenu i odobravanje, prije početka hitne vakcinacije.

(4) Izvještaj o rezultatima vakcinacije, epizootiološkoj situaciji i rezultatima sprovođenja plana iskorjenjivanja klasične kuge svinja kod divljih svinja dostavlja se Evropskoj komisiji i državama članicama šestomjesečno.

(5) Ako je inficirano područje blizu teritorije druge države u kojoj se sprovode mjere iskorjenjivanja klasične kuge svinja kod divljih svinja, plan vakcinacije iz stava 1 ovog člana, mora da bude usklađen sa planom vakcinacije i drugim mjerama koje se sprovode u susjednoj državi.

(6) U zavisnosti od stepena pojave i drugih epizootioloških pokazatelja plan se može izmijeniti ili dopuniti.

Primjena odredbi

Član 21

- (1) Vakcinacija svinja kao prevencija klasične kuge svinja u skladu sa čl. 11, 12, 14, 16 i 18 ovog

pravilnika, vršiče se do 1. januara 2018. godine.

(2) Hitna vakcinacija svinja vršiče se samo u hitnim slučajevima počev od 1. januara 2018. godine.

Početak primjene

Član 22

Odredbe člana 7 stav 2, člana 17 stav 3, člana 19 stav 11 i člana 20 st. 3 i 4 ovog pravilnika, primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanaka važenja propisa

Član 23

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o mjerama za suzbijanje i iskorjenjivanje klasične kuge svinja ("Službeni list SFRJ", broj 6/88).

Stupanje na snagu

Član 24

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 323-12/14-2

Podgorica, 04. aprila 2014. godine

Ministar,

prof. dr **Petar Ivanović**, s.r.

* U ovaj pravilnik prenesena je Direktiva Savjeta 2001/89/EZ o mjerama Zajednice za kontrolu klasične kuge svinja (COUNCIL DIRECTIVE 2001/89/EC on Community measures for the control of classical swine fever) i Prilogom 2 ovog pravilnika ODLUKA KOMISIJE 2002/106/EZ o odobravanju Dijagnostičkog priručnika u kojem se utvrđuju dijagnostički postupci, metode uzorkovanja i mjerila za ocjenjivanje laboratorijskih testova za potvrdu prisutnosti klasične kuge svinja (2002/106/EC: Commission Decision approving a Diagnostic Manual establishing diagnostic procedures, sampling methods and criteria for evaluation of the laboratory tests for the confirmation of classical swine fever

NAPOMENA REDAKCIJE: Priloge u PDF formatu možete preuzeti putem interneta klikom na sledeći link:

[Prilozi](#)